

Danielpa Qillqan - Yupa iskay chunka phisqayuy

Babiloniaq urmayninta qhaway rikuchisqa: huk profético pasajemanta Nabucodonosormanta Belshazarkama

Jeff Pippenger
2023-12-20

Pichqa kaq capitulopi Belsasarpa urmayninqa, tawa kaq capitulopi Nabucodonosorpa urmayninwanmi ñawpaqmantaraq rikuchisqa karqan.

“Babiloniapa qhipa kamachiqninman, imaynachus unanchasqa hina ñawpaq kaqmanpas chayamurqan, chay hina Diospa qhawariqninpa sentencianta: ‘Qhapaq rey,... qammanmi nisqa kachkan; reinoykiqa qanmanta qichusqañam.’ Daniel 4:31.” Profetas y Reyes, 533.

Nabucodonosorqa qallariyninta, Belshazzarqa tukukuyninta rikuchin qanchis chunka wata kamachisqa reinoq; chayraykum Apocalipsis capítulo trecepi kay allpa animalpa (Estados Unidos) reynonta unanchan, mayqenmi reynanan karqa Tiro llaqta qachun warmiqa (papadoqa) qonqakusqa kasqan p’unchaykunapi.

Chay p’unchawpi pasakonqa, Tiro llaqtata qhispichisqa hina qonqasqa kanqa qanchis chunka watakuna, huk reyniyoy p’unchawninkunaman hina; qanchis chunka watakuna tukuptinqa, Tiro warmi waqllikuq hina takinga. Isaías 23:15.

Chaymiqa, Nabucodonosorqa Estados Unidos nisqapa qallariyninta sut’inchán, Belshazzarqa Estados Unidos nisqapa tukukuynintam sut’inchán. Nabucodonosorqa Republicano waqra qallariyninta, hinallataq Protestante waqra qallariynintapas sut’inchán. Belshazzarqa Republicano hinallataq Protestante waqrakunapa tukukuynintam sut’inchán.

Nabucodonosorpa hawan juicioqa “qanchis kuti” karqan. Nabucodonosorpa bestia hina kawsasqanmanta willakuyqa iskay waranqa phisqa pachak iskay chunka p’unchaykunapaq, William Millerpa ruwasqanpi apasqa karqan Levítico iskay chunka suqtayoypi “qanchis kuti” nisqaman churanapaq, ichaqa payqa mana rimarqanchu iskay waranqa phisqa pachak iskay chunkamantachu, chayqa Belshazzarpa juicioypi simbolizasqa kasqanrayku.

Kaymi qillqasqa karqan: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN. Kaymi chaypa yuyaychasqanqa: MENE; Diosqa qampa qhapaq suyuykita yupaychaspas tukuchirqan. TEKEL; balanzapi llasasqa kanki, hinaspataq pisinnaq tarisqa kanki. PERES; qampa qhapaq suyuyki rakisqa kashan, hinaspataq Medokunaman Persakunamanpas qusqa. Daniel 5:25–28.

Danielpa pirqayninpi tapyapi qillqasqa mana yachaq simikunata imayna hamut’arqanman hina, “mene” nisqapas “tekel” nisqapas llasay tupuyninmi qhawarichin, chay simikunataq huk sut’in qullqipa chanintapas qhawarichinku (Éxodo 30:13, Ezequiel 45:12). Huk “mene”qa pichqa chunka siclokunam, ichaqa waranqa gerakunam. Chayrayku “mene, mene” nisqaqa iskay waranqa

gerakunamanmi tupun. Huk “tekell”qa iskay chunka gerakunam. Chayrayku “mene, mene, tekell” nisqaqa iskay waranqa iskay chunka gerakunamanmi tupun. “Upharsin” nisqaqa “rakiy” niyta munan; chayraykutaq huk “mene”pa kuskanmi, pichqa pachak gerakunataqmi qhawarichin. Tukuy kuskachasqaqa iskay waranqa pichqa pachak iskay chunka yupaymanmi chayan.

Qhipa kaq Sister White nisqamanta qhipa willakuyqa reqsichinmi Belshazzarqa Nebuchadnezzarwan rikch’achisqa kasqanta; ichaqa aswan sut’ita payqa iskayninkupaq chay hukllachisqa taripayninkuta sinchita rimarqan, hinallataq iskaynin taripaykunapa Leviticus iskay chunka suqtayuqpi “qanchis kuti” nisqapa unanchan hina rikuchisqa kanku. Escriturasqa wakin simikunata llamk’achin Leviticus iskay chunka suqtayuqpi “qanchis kuti” nisqata rikuchinankupaq. Jeremíasqa chayta Diospa phiñakuynin hina rikuchin.

Imaynataq Señorqa phiñakuyninpi Sionpa ususinman p’uyuta churaykurqa, hanaq pachamanta kay pachakama Israilpa sumaq kayninta urmachirqa, hinaspataq mana yuyarirqachu chakinpa tiyananta phiñakuynin p’unchawpi. Señorqa Jacobpa llapa tiyanankunata millp’urqa, mana kuyapayakuspa; piñakuyninpi Judápa ususinpa sinchi amparakunanta thuñirqa; pampakama urayachirqa: qhapaq suyunta hinallataq kamachiqninkunatapas qhellicharqa. Kallpachaqnin Israilta llapanta phiña sinchi piñakuyninwan kuchurqa: awqaq ñawpaqninmanta paña makinta qhechurqa, hinaspataq Jacobpa contra nina rawray hina rawrarqa, muyuriqninpi llapanta mikhurparin. P’akananta awqa hina wachirqa: paña makinwan atipaq hina sayaspa, Sionpa ususinpa toldonpi ñawipaq kusikay llapanta wañuchirqa: phiñakuyninta ninahina jich’arparqa. Señorqa awqa hina karqa: Israilta millp’urqa, llapa palacionninkunata millp’urqa: sinchi amparakunanta chinkachirqa, hinaspataq Judápa ususinpi waqayta, llaquyta yaparqa. Chaqru kallpawan karpanta qhechurqa, huertapa imapas hina; huñunakuy cheqankunata thuñirqa: Señorqa Sionpi hatun raymikunata, samana p’unchawkunatapas qonqachirqa, hinaspataq phiñakuyninpa indignacionninpi qhapaqta sacerdotetawan pisipaqchaspa qhesacharqa. Señorqa altarnta wikch’urqa, santuariontapas cheqnikurqa, palacionninkunapa murallankunata awqapa makinman qoykurqa; paykunapa Señorpa wasinpi qapariyta ruranku, hatun raymipa p’unchawninpi hina. Señorqa Sionpa ususinpa perqanta thuñiyta munarqa: cheqancha waskhata mast’arqa, thuñiyanta makinta mana kutichirqachu: chayrayku parapetowan perqawanpas waqarirqaku; iskayninku kуска pisi kallpayaq tukurqaku. Lamentaciones 2:1–8.

Señorpa phiñakuyninqa rikuchisqa kachkan “phiñakuyninpa piñakuynin” nisqahinata, chay phiñakuyninqa hunt’asqa karqan Israelpa hanaq suyu reynonpi hinallataq uray suyu reynonpipas. Chayraykun Daniel qelqapi “ñawpaq” hinaspa “qhipa” piñakuyninta reqsichin. Jeremíasqa reqsichinmi huk “siq’ita” Señor “mast’arqan” nisqanta, akllasqan llaqtanman phiñakuyta rurashaspan. Chay siq’itaqa Iskay Reyes qelqapipas sutinchashallantaqmi.

Hinaspa Señorqa profetankuna kamachinkunawan rimarqan, nispa: Judápa reynin Manasés kay millay ruwaykunata ruwasqanrayku, paypa ñawpaqninpi kaq amorreo runakuna ruwasqanmanta aswan mana allinta ruwasqanrayku, hinaspataq Judátapas huchallirqan ídolonkuna rayku; chayrayku Israelpa Señor Diosnin kayhinata nin: Qhawariy, noqaqa Jerusalénpa hawanman, Judápa hawanmanpas, hinallataq mana allita apamusaq, pipas chaymanta uyariqpa iskaynin rinrinqa khatatanqa. Hinaspataq Samariapa tupuna waskhanmi Jerusalénpa hawanman mast’arisaq, Acabpa wasinpa plomada nist’ataqpas; hinaspataq

Jerusalénta pichasaq, imaynan huk runa huk plato-ta pichan, chayhinata pichaspa, tikraspa uraman churaykuq hina. Hinaspataq herenciaymanta puchuqkunata saqisaq, hinaspataq awqankunapa makinman entregasaq; paykunataq tukuy awqankunapaq qichusqa, saqueasqa kanqaku. 2 Reyes 21:10–14.

Diospa phiñakuyninpa “siq’in”, Moisespa “qanchis kuti” nisqanmi, ñawpaqta mast’arisqa karqa hanaq ayllunchispa qhapaq suyuman hawanman (Ahabpa wasinman), chaymantataq Judáman. “Qanchis kuti” nisqap huk Biblia rimaynin, Levítico iskay chunka suqtayuyqumanta hurqusqaqa, “ch’iqchisqa” nisqanmi.

Chayqa qhepamanqa piñakuypi qankunapa contraykipi purisaq; ñuqaqa, arí ñuqapuni, huchaykichejrayku qanchis kutita muchuchisqaykichej. Chaymantataq wawaykichej qharikunaq aysanta mikhunkichej, ususiykichejpa aysantapas mikhunkichej. Hatun pampaykichejta tucuchisaq, lanti-niraj rikch’achisqaykichejta urmachisaq, aychaykichejtataq dios q’otukunaq aychankuna pataman wijch’uykusaq; almaipyas qankunata millasqaykichik. Llaqtaykichejta ch’usaqyachisaq, yupaychana wasiykichejta tucuy ch’usaqman apasaq, misk’i q’apayniyoq q’osñiykichejtapas mana mallisaqchu. Hallp’aykichejta ch’usaqyachisaq; chaypi tiyay awqaykichejpas chaymanta mancharisqa qhepakunqa. Qankunata mana judío llajtakunaman ch’eqechisaq, qhepantaq espada horq’osqata qatikachaykichej; hallp’aykichej ch’usaq kanqa, llaqtaykichejpas tunisqa kanqa. Chaypachaqa hallp’a samarisqa kasqanmanta kusikunqa, ch’usaq kashanankama, qankunataq awqaykichejpa hallp’api kashajtin; arí, chaypachapuni hallp’a samarenqa, samarisqa p’unchayninkunamanta kusikunqa. Ch’usaq kashanankama samarenqa; imaraykuchus qankuna chaypi tiyashajtiykichej mana samarisqachu samarisqa p’unchayninkunapi. Levítico 26:28–35.

Achka runakunapa chawpinpi ch’iqichisqa kasqanmanta Danielpaq hunt’asqa karqan, payqa Babiloniaman apasqa kaptin esclavo hina, Joacimpa prisionpi apasqa kasqan p’unchaykunapi. Chaymanta, Daniel “awqakunapa hallp’ampi” kashaqtin, hallp’a samarisa kusikurqan “paypa samana p’unchayninkunawan.” Iskay Crónicas willakuynin yachachiwanchismi pachaqaqa Jeremiaspa qanchis chunka watankuna kasqanta, chayta Daniel reqsirqan isqon kaq kapitulumpi.

Espadata qespiqakunatan Babiloniaman aparqan; chaypi paypa, chaymanta churinkunap ata serviqluna karqanku Persia suyupa qhapaq kamachikuynin qallarikunan kama: chay hina hunt’akunampaq Señorpa simin Jeremíaspa siminwan nisqan, hallp’a samana punchawkunanta kusikuywan jap’inankama; imaraykuchus ch’usaqllaña kashaspanmi samayta waqaycharqan, qanchis chunka watakunata hunt’achinampaq. Chaymanta Persia suyupa qhapaq kamachiq Cirospa ñawpaq watapi, Jeremíaspa siminwan Señorpa nisqan hunt’akunampaq, Señorqa Persia suyupa qhapaq kamachiq Cirospa espiritunta kuyuchirqan, hinapin llaqa qhapaq kamachikuyninpi willakuyta willachirqan, qillqasqatawanpas churachirqan, nispa: Kayhitanan nin Persia suyupa qhapaq kamachiq Cirospa: Hanaq pacha Dios Señorqa kay pachapi llaqa qhapaq suyukunata qoywan; paymi kamachiwan Judá llaqtapi Jerusalénpi paypaq wasita ruwanaypaq. ¿Pitaq qankunamanta kashan llaqa paypa llaqtanmanta? Señor Diosnin paywan kachun, hinaspa wichariychun. 2 Crónicas 36:20–23.

Siminakuy nisqaqa “qanchis kuti” nisqap unanchaqninmi. Nabucodonosorpa taripasqan, “qanchis kuti” uywa hina kawsasqanmanta, Belshazarpa taripasqantam rikuchirqan, perqapi qillqasqa mistiku simikunawan sut’inchasqa: “mene, mene, tekél upharsin.” Belshazarpa taripasqantaqa maki qillqasqanmi rikuchirqan, chay qillqasqaqa iskay waranqa pichqa pachak iskay chunka nisqamanmi tupaq karqan; chayllataqmi Nabucodonosor uywa hina kawsasqan p’unchaykuna yupay, hinaspataq Levítico iskay chunka suqtayuqpi “qanchis kuti” nisqawan rikuchisqa watakuna yupaypas.

Belsarparpa taripakusqan juchanchayqa, Nabucodonosorpa juchanchasqanwan rikch’akusqa kasqan, “qanchis pacha” nisqawan unanchasqa rikuchisqa karqan, hinaspataq iskaynin juchanchaykunapas “Babiloniapa urmayninta” rikuchirqanku, chaymi iskay kaq angelpa willakuyninpa unanchaqnin. Babiloniapa ñawpaq urmayninpa karqan Nimrodpa torren urmachisqa kaptin.

Hinallpa kay pachapi llapa runakunaqa huk simillatam rimarqaku, huklla rimayniyoqtaq karqaku. Chaymantataq, inti lloqsimuq lawmanta purispa, Sinar sutiyoq hallp’api huk pampata taryikurqaku; chaypitaq tiyakurqaku. Hinaspataq huknin hukninta nirqaku: Haku, ladrillokunata rurasqachis, allinta rawrachispa sinch’ita q’awasaqchis. Rumikuna rantinpiqa ladrillokunam karqa, mortero rantinpiqa asfalto karqa. Hinaspataq nirqaku: Haku, llaqtatawan huk torretawan hatarichisun, uman hanaq pacha kama chayanampaq; sutinchistaq rurakusunchis, ama llapa kay pachapi ch’iqichisqa kananpaq. Hinaptinmi Señor uraykamurqa llaqtatawan torretawan qhawanampaq, runapa churinkuna hatarichashqanta. Hinaspataq Señor nirqa: Qhawariy, kay llaqtaqa hukllam, llapankutaq huk simillayoqmi kanku; kaytam qallarisqaku ruranankupaq; kunanqa manam imapas hark’asqachu kanqa, imatapas yuyaykuspa ruranankupaq. Haku, uraykusun, chaypitaq siminkuta pantachisun, ama huknin hukninpa rimayninta entiendenankupaq. Chay hinam Señor chaymanta llapa kay pachapa hawanman ch’iqichirqan; hinaspataq llaqtata hatarichiyta saqirqaku. Génesis 11:1–8.

Babelpa juzgamientonpi, chayqa Nimrodpa juzgamienton karqan, Señorqa Nimrodpa hatarikuqkunata “ch’equerparqan” “tukuy kay pachapa rikranman” hina. Nimrodwan paypa masinkunawan yacharqanku hatarikusqankuqam ch’equerpasqa kanankupaq kasqanta, paykunaga nisqankurayku torrewan llaqtata ruwasqankupa yuyayninpa karqan “sutiyoq kayta ruwayku, ama ch’equerpasqa kaykuqchu tukuy kay pachapa rikranman,” nispa.

Proféticamente, huk “suti”qa carácterpa unanchaqninmi. Caráctertaqa Nimrodwan kuskaqkuna sayarichisqanku, ruwasqankuwanmi rikuchikun, imaraykuchus rurunkunamantam carácterta reqsinkichik. Nimrodpa hatarikuyninpa rurunqa, chayrayku carácterninpa unanchaqninpas, torreta llaqtatawan ruwasqankum karqan. Huk “torre”qa iglesia-pa unanchaqninmi, huk “llaqta”qa estadopa unanchaqninmi. Nimrodpa hatarikuqkunapa sutin, mayqinchus carácterninkuta rikuchin, iglesiawan estadowan huñusqankum karqan, chaymi animalpa imagennin hina simbolicamentepas rikuchisqa.

Babelpa urmayninta riqsichiq pasajepi kinsa kutita “go to” nisqa rimay kaqmi. Kimsakaqninpiqa Diosmi paykunapa rimayninkuta pantachispa taripayninta apamun, hinaspataq maymanchus chinkachispa mast’arikun. Ñawpaq kaq “go to” nisqaqa iskay kaq “go to” nisqapa waqaychasqanmi karqa, chaypim llaqtankuta torreykuta ima ruwakurqanku. Iskay kaq “go to”

nisqa rimaypa historiankupi llamk'ayninkuta tukuchiqtinkuña, Dios uraykamurqa rebeliónninkuta rikuywan qhawarinanpaq. Kinsa kaq “go to” nisqaqa taripaymi karqa, iskay kaq “go to” nisqataq rikuywan huk suyaychasqa prueban. Ñawpaq kaq “go to” nisqaqa ñawpaq pantayninkuta sut'inchán, hinaspataq profeticamente kinsa kuti “go to” nisqa rimakusqanmi wiñay evangelioypa kinsa patama pruebanata riqsichin. Aswan achka willakuykuna kashan Nimrodpa rebeliónninmanta urmayninmantawan testimonipi, ichaqa ñuqanchikqa kayllatam reqsichisunchik: Babiloniaqa (Babel) ñawpaq kutipi urmaqtin, “qanchis kuti” nisqa unanchaqa, “mast'arikuy”wan sut'ichasqa hina, reqsichisqañam kachkan. Nimrodpa taripayninqa mast'arikuywanmi unanchasqa karqa, Nabucodonosorpaqa “qanchis kuti”wan, Belsasarpaqataq “iskay waranqa pichqa pachak iskay chunka” nisqawan.

Alphapiwan Omegapiwan firmankaqa reqsichinmi tawaq pichqaq kapitulukunaq sut'inchasqan willakuy siq'iqqa iskay kaq angelpa qhepa para willakuynin, hinaspa Chawpi Tuta Qapariynin kasqanta. Chay siq'iqqa qallarinmi Babiloniapa urmakuyinwan, Nabucodonosorwan sut'inchasqa, 1798 watata reqsichispa; chay pachapin yuyayniyoq Babiloniaqa (papadoqa) ñawpaq kutipi umarqan. Chaymanta siq'ipa tukuyninpi, Belsarpa Babilonian urman, yuyayniyoq Babiloniapa (yapamanta papadoq) sapa kuti-aswan urmayninqa qallarisqanta señalaspa, domingo ley sasachakuymanta qallarispa. Siq'ipa qallariyninpi Babiloniapa urmakuyinpaq iskay testigokuna kanku, hinaspa tukuyninpi iskay testigokunallataqmi kanku. Proféticapa lógica nisqanqa reqsichinmi hatun Qallariypa hinaspa Tukukuypa firmanta, chay pachallapi Babiloniapa urmakuyin yachachisqa kasqanta tawa testigokunawan, Danielpa tawa hinaspa pichqa kapitulukunanwan sut'inchasqa siq'ipi rikuspa.

Nabucodonosorwan Belsarapas hina antitiponwan tiponwan tinkuyninpi, qhepa p'unchaykunawan tupachisqa kaptin, kay pachapi kaq bestiata, corderohina kasqanpi, Nabucodonosorwan rikuchisqa tarinchik; hinaspa dragón hina rimaptinqa, Belsarta rikunchik. Profético tinkuyninpiqa rikunchikmi Republicano waqran, Estados Unidospa Constituciónninwan pusasqa, Nabucodonosorwan rikuchisqa kasqanta; hinaspa Constituciónpa tikrasqa kasqanta, Belsarwan rikuchisqanta. Hinallataqmi rikusun Nabucodonosorta yuyaysapa doncella hina, Belsartaq mana yuyaysapa doncella hina.

Qatiq qillqapi Danielpa tawa kaq, pichqa kaq capitulonkunaq yuyayman qatiqlata qamasaku hamuq artículo-pi.

Belsarpa achka kutitaqmi karqan Diospa munayninta reqsiyan chayman hina ruwanapaq. Payqa rikurqanmi hatun taytan Nabucodonosorta runakunapaq huñunmanta qarqosqa kasqanta. Rikurqanmi chay hatun qhapaq kamachiqa hatunchakusqan yachaynin, mayqintachus hatunchakuspa alabasqan, chay yachayta qusqanpuni Kaq runamanta qechusqa kasqanta. Rikurqanmi qhapaq kamachiqa suyunninmanta qarqosqa kasqanta, pampapi uywakunapa masinman tukusqa kasqanta. Ichaqa Belsarpa pukllayman munakuyninwan pay kikinta hatunchay munayninqa chinkachirqan yachachikuykunata, mayqinkunataq mana hayk'aq qonqananchu karqan; chayraykutaq huchakunata ruwarqan, mayqinkunaqa Nabucodonosorpa hawanman rikch'ariq taripaykunata apamurqan. Payqa usuchirqan payman khuyapayakuyninwan qusqa kasqan kutikunata, cheqaq kayta reqsinanpaq makinpipuni kaq

kutikunata mana llamk'achispa. “¿Imatataq ruwanay tiyan salvasqa kananpaq?” nisqa tapuyqa hatun, ichaqa mana yuyayniyuq qhapaq kamachiqa mana imapaq hina saquesqan karqan.

“Kaymiqaqmi kunan p'ampachayniyuq mana yuyayniyuq, mana allinta yuyaripa ruwayman churakuq wayna sipaskunapa hatun peligro. Diospa makinmi huchasapa runata rikch'achinqa, imaynan Belshazzarta rikch'achirqan hina; ichaqa achkaqkunapaqqa ñam qhipa kaptinqa, manañam huchankumanta wanakuyta atinqakuñachu.

Babiloniapa kamachiqninca qhapaq kayniyoqmi, hatun yupaychasqañataqmi karqa; hinaspataq hachaqman hap'isqa kkillanman qhawakusqanwanqa hanaq pacha kay pachapaq Diosninpa contranmanmi hoqarikurqa. Kikinpa kallpanllapim atienekurqa, mana yuyaripa pipas nispa atikunmanchu: “¿Imanaqtintaq kayta ruwanki?” nispa. Ichaqa pakasqa makin palacionpa pirqanpi qillqakunata siq'ispa, Belsasarqa mancharisqa, upallachisqataqmi karqa. Huk ratullapim llapan kallpanmanta q'ala q'ichusqa karqa, wawa hina p'enqachisqataq. Yachakurqanmi Belsasarmanta aswan hatun Hukpa makinpi kasqanta. Ch'uya asuntukunamanta pukllasharqan. Kunanqa sonqonpa yuyaynin rikcharimusqa karqa. Yachakurqanmi Diospa munayninta reqsinanpaq, ruwanampaqpas atiyuq kasqanta. Awqay taytanpa willakuyninqa pirqapi qillqasqa kasqan hinallataqmi paypa ñawpaqenpi sut'ita rikurimurqa. Bible Echo, April 25, 1898.